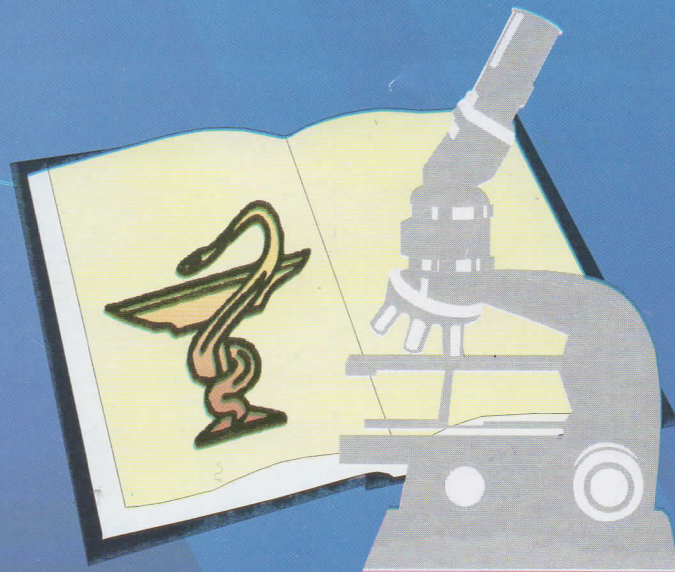

ISSN 1681-2751

МЕДИЧНА ОСВІТА

4(80)/2018

Свідоцтво про державну реєстрацію:
КВ № 22139-12039ПР від 27.05.2016 р.

Передплатний індекс: 21885

Відповідно до наказу МОН України від 24.10.2017 р. № 1413, журнал "Медицина освіти" внесений до Переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора педагогічних наук.

Журнал включено до Міжнародної наукометричної бази даних Index Copernicus.

Затверджено вченою радою ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України" (протокол № 9 від 29.08.2018 р.).

Адреса редакції:

Журнал "Медицина освіти"
ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України"
Майдан Волі, 1, м. Тернопіль
46001, Україна
Тел.: (0352) 43-49-56
Факс: (0352) 52-80-09
E-mail: journaltdmy@gmail.com
http://www.tdmu.edu.te.ua

Редагування і коректура

Технічний редактор
Комп'ютерна верстка
Дизайн обкладинки

Сороката Н. Є.
Марченко В. В.
Демчишин С. Т.
Пухальська О. І.
Кушик П. С.

За зміст, достовірність і орфографію рекламних матеріалів відповідальність несе рекламодавець.

Редакція не несе відповідальності за достовірність фактів, власних імен та іншої інформації, використаної в публікаціях.

При передруці або відтворенні повністю чи частково матеріалів журналу "Медицина освіти" посилання на журнал обов'язкове.

DOI 10.11603/me.2414-5998.2018.4

Підписано до друку 30.08.2018. Формат 60×84/8.
Гарнітура Times. Друк офсетний.
Ум. др. арк. 23,25. Обл.-вид. арк. 22,55.
Тираж 600 пр. Зам. № 310.

Видавець і виготівник
ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України"
46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1

©ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України"
©Науково-практичний журнал "Медицина освіти"

Міністерство охорони здоров'я України
ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського
МОЗ України"

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика
ДВНЗ "Ужгородський національний університет"

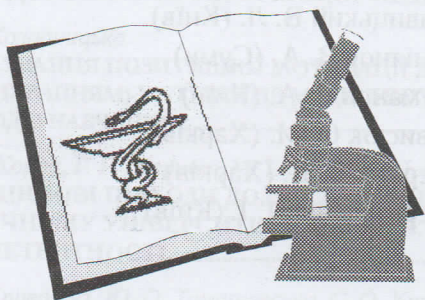
МЕДИЧНА ОСВІТА

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Виходить щоквартально

Видається з 1999 року

- ◆ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
- ◆ ДОСВІД З ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ
- ◆ ПОВІДОМЛЕННЯ, РЕЦЕНЗІЇ
- ◆ З ІСТОРІЇ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
- ◆ ЮВІЛЕЇ

Ministry of Public Health of Ukraine

I. Horbachevsky Ternopil State Medical University

P. Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education

Uzhhorod National University

MEDICAL EDUCATION

SCIENTIFIC-PRACTICAL JOURNAL

4(80)/2018

ЗМІСТ

І. Є. Булах, Л. П. Войтенко, Т. С. Слухай НАПЕРЕДОДНІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄДКІ. КРОК 1. 2018; СПЕЦІАЛЬНОСТІ “МЕДИЦИНА”, “СТОМАТОЛОГІЯ”, “ФАРМАЦІЯ”	6
М. А. Андрейчин, О. Л. Івахів, Н. Ю. Вишнеvsька, В. О. Качор, І. С. Іщук, Я. І. Йосик, Н. А. Васильєва, В. С. Копча, Н. А. Ничик, Н. Г. Завіднюк ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ З ЕПІДЕМІОЛОГІЄЮ: НОВІ ПІДХОДИ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ	19
І. Ф. Беленічев, Н. В. Бухтіярова, С. В. Горбачова, І. Б. Самура ФОРМИ КОНТРОЛЮ В МЕДИЧНОМУ ВНЗ УКРАЇНИ: СТАРИЙ – НОВИЙ УСНИЙ ІСПИТ	22
А. К. Білий, О. Ю. Воскобойнік, С. І. Коваленко ОНЛАЙН-ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО ЛЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ “КРОК 1. ФАРМАЦІЯ” З ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ: ПОТОЧНИЙ СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ	26
О. П. Венгер, Т. П. Гусєва, Ю. І. Мисула, Л. М. Сас, О. Є. Смашна, В. С. Білоус, О. О. Люта, Я. М. Несторович МОТИВАЦІЯ ДОСЯГНЕННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК УСПІШНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ.....	31
Н. І. Волощук, О. М. Денисюк, О. В. Ходаківська, О. Ю. Галютіна ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА СТУДЕНТА: НЕВИКОРИСТАНИЙ РЕЗЕРВ АБО ДЖЕРЕЛО ДИДАКТИЧНИХ ІННОВАЦІЙ	36
В. Г. Дроненко ДОСЛІДЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	41
І. М. Кліщ, М. І. Марущак, І. Я. Криницька, Г. Г. Габор ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	48
О. Д. Колодницька ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВНЗ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І МЕТОДІВ НАВЧАННЯ.....	52
М. М. Корда, Г. Г. Шершун, М. І. Куліцька, П. Г. Лихацький ПРИНЦИПОВІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ БІОХІМІЇ У ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО З ОГЛЯДУ НА ВИМОГИ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	56
О. В. Кривов'яз, Ю. О. Томашевська, С. О. Кривов'яз, І. К. Щерба РОЗВИТОК СПЕЦІАЛЬНИХ (ФАХОВИХ) КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЯК ШЛЯХ ДО ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ	59
Л. М. Маланчук, З. М. Кучма, І. М. Маланчин, В. М. Мартинюк, Л. О. Краснянська, С. Л. Маланчук ВИКОРИСТАННЯ СЦЕНАРІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ ОКРЕМИХ ТЕМ З АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ.....	64
А. В. Малиновський, А. С. Ставничий, М. Н. Майоренко ПЕРЕВАГИ СУЧАСНИХ СИМУЛЯЦІЙНИХ І МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ХІРУРГІЧНИХ ХВОРОБ І ЕНДОСКОПІЧНОЇ ХІРУРГІЇ СТУДЕНТАМ ТА КУРСАНТАМ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ.....	67
С. О. Мокія-Сербіна, В. В. Чечель УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ З ПИТАНЬ АМБУЛАТОРНОЇ ПЕДІАТРІЇ	71
Т. О. Перцева, Л. І. Конопкіна, Т. В. Кіреєва, К. Є. Богацька, О. Г. Черкасова, О. В. Мироненко, О. В. Фесенко, Л. А. Ботвінікова, К. О. Белослудцева ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ – ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ.....	73
О. А. Подплетня, Т. М. Потапова, В. Ю. Слесарчук ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ	77

<i>І. П. Поліщук</i> ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА З АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ “ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА” ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ.....	81
<i>О. М. Разнатовська, О. А. Мурзіна, О. І. Потоцька, Г. М. Алексеева</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ	85
<i>Я. В. Рогальська, І. В. Кубей, Т. О. Воронцова, Л. А. Волянська, У. М. Мудрик, Н. М. Ярема, К. Т. Глушко</i> ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ЛІТНЬОЇ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ.....	89
<i>Т. В. Сандуляк, Т. М. Клименко, О. А. Сердцева, О. Ю. Карапетян, А. М. Закревський, М. Т. Сандуляк</i> ЯК ПОДОЛАТИ НЕДОСТАТНЮ МОВНУ ТА ЦИФРОВУ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ І СЛУХАЧІВ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ.....	93
<i>Ю. М. Степанов, І. М. Кононов, А. В. Саленко, О. М. Власова, Л. М. Шендрик, С. В. Косинська, І. Я. Будзак</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМ І МЕТОДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ ПО МОДУЛЮ “ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЯ”	99
<i>М. І. Швед, С. М. Геряк, С. Й. Липовецька, Р. М. Ляхович, Л. В. Левицька, О. Л. Сидоренко, Я. М. Кіцак, Л. П. Мартинюк, О. А. Прокопович, В. Т. Гурський</i> ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ НЕВІДКЛАДНОЇ ТА ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	102
<i>Л. Р. Шостакович-Корецька, В. В. Маврутенков, А. В. Чергінець, І. В. Будаєва, К. Ю. Литвин, М. С. Суреманко, Т. А. Гайдук, О. М. Якуніна, В. П. Дядик</i> ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ УЧАСНИКІВ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ОЛІМПІАД	108
<i>А. Г. Шульгай, Л. Я. Федонюк, А. Є. Мудра, О. М. Олещук</i> МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ У МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	113
<i>О. Б. Яременко, Д. Л. Федьков, Д. В. Добрянський, П. Ф. Дудка, Р. І. Ільницький, І. П. Тарченко, А. В. Меліксетян</i> ЗМІНА ФОРМАТУ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ	117
<i>О. А. Kozyolkina, S. O. Medvedkova</i> ORGANIZATION OF EDUCATIONAL RESEARCHES OF STUDENTS AT THE DEPARTMENT OF NERVOUS DISEASES	121
<i>А. Д. Беденюк, В. В. Мальований, В. Б. Доброродній, Л. Є. Війтович</i> ЕТАПИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЇ № 1 З УРОЛОГІЄЮ, МАЛОІНВАЗИВНОЮ ХІРУРГІЄЮ ТА НЕЙРОХІРУРГІЄЮ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА Л. Я. КОВАЛЬЧУКА.....	124
<i>В. А. Болух</i> СУЧАСНІ МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ В ТЕРМОДИНАМІЦІ БІОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ.....	127
<i>С. І. Калашченко, А. М. Гринзовський, О. В. Дема, К. Ю. Загороднюк</i> ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ЯК БАЗОВА СКЛАДОВА У ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ.....	132
<i>В. В. Корнякова, О. Р. Боярчук, О. М. Мочульська</i> ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗНАТЬ МОЛОДШИХ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ЗАСОБАМИ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ	136
<i>В. О. Коробчанський, Ю. К. Резуненко, О. І. Герасименко, Н. М. Кателевська, О. С. Богачова</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	141
<i>Г. Б. Паласюк, Б. М. Паласюк</i> СПЕЦИФІКА ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ МЕДСЕСТРИНСЬКОЇ ОСВІТИ В АВСТРІЇ	145
<i>В. В. Підгірний, Л. С. Фіра, М. Б. Чубка</i> ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРОВІЗОРІВ-ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ФАРМАЦІЇ НАВЧАЛЬНО- НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	153

Р. В. Разумни
ПРОБЛЕМИ
ТА ШЛЯХИ

О. А. Раство
ВМОТИВОВ
МЕДИЧНО

Н. І. Рублевс
ОЦІНКА СТ
ДИСЦИПЛІ

О. В. Сафон
КРУГЛИЙ С

А. В. Семене
О. В. Кутак
ПРО ЗАСОБ
ТА ФАРМА

І. Д. Спіріна
ОПТИМІЗА
УМОВАХ.....

Г. В. Стойк
ШЛЯХИ О
ІСПИТУ “К

L. O. Voloshy
DEVELOPM

Т. В. Савари
РОЗВИТОК
В М. САЛО

ДО 80-РІЧ
МИКОЛАЙ

81	Р. В. Разумний, О. О. Фастовець, Є. Л. Альберт ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ НА ПРОФІЛЬНИХ КАФЕДРАХ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	157
85	О. А. Растворов, І. О. Растворов ВМОТИВОВАНІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ВНЗ	161
89	Н. І. Рублевська, О. А. Шевченко, Г. С. Канюка, Ю. С. Крамарьова, Л. В. Григоренко, О. О. Кулагін, В. В. Зайцев ОЦІНКА СТУДЕНТАМИ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ГІГІЄНИЧНИХ ДИСЦИПЛІН	166
93	О. В. Сафонова, А. М. Урбанович КРУГЛИЙ СТІЛ ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ	169
99	А. В. Семенець, Д. В. Вакуленко, В. П. Марценюк, Н. О. Кравець, А. С. Сверстюк, Н. Я. Климук, О. М. Кучвара, О. В. Кутакова ПРО ЗАСОБИ СДО MOODLE ДЛЯ ПІДГОТОВКИ НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ КУРСІВ ХІМІЧНОГО ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ	172
02	І. Д. Спіріна, С. В. Рокутов, Є. С. Феденко, А. В. Шорніков, Р. М. Тимофеев ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ПСИХІАТРІЯ. НАРКОЛОГІЯ” В СУЧАСНИХ УМОВАХ	178
08	Г. В. Стойкевич, О. І. Лебідь, К. М. Дуда ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІНТЕГРОВАНОГО ІСПИТУ “КРОК 3”	182
08	Л. О. Voloshyna, L. D. Kushnir, M. P. Perepichka, O. I. Doholich, B. A. Leko DEVELOPMENT OF EMPATHIC ABILITIES IN MEDICAL STUDENTS	185
3	Т. В. Саварин, Ю. Ю. Яриш, О. В. Денефіль РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ ГРЕЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. АРИСТОТЕЛЯ В М. САЛОНІКАХ)	191
7	ДО 80-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ДОКТОРА МЕДИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА ВАСИЛЯ МИКОЛАЙОВИЧА ВАСИЛЮКА	196

УДК 615.83+615.851.3+615.851.83]-051.005.336.2
DOI 10.11603/me.2414-5998.2018.4.8970

С. І. Калашченко, А. М. Гринзовський, О. В. Дема, К. Ю. Загороднюк

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ЯК БАЗОВА СКЛАДОВА У ФОРМУВАННІ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА

ЕРГОТЕРАПІЇ

S. I. Kalashchenko, A. M. Hryzovskiy, O. V. Dema, K. Yu. Zahorodniuk

O. Bohomolets National Medical University

PREMEDICAL FIRST AID AS A MAIN COMPONENT IN FORMATION OF
PHYSICAL THERAPY AND ERGOTHERAPY SPECIALISTS' COMPETENCE

Мета роботи – аналіз стандарту вищої освіти за спеціальністю 227 “Фізична терапія, ерготерапія” галузі знань 22 “Охорона здоров’я” та навчальної програми з фізичної терапії та ерготерапії у аспекті формування компетентності з надання домедичної допомоги.

Основна частина. Визначено основні етапи формування компетентності для надання медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях шляхом моделювання тренінгів у студентів-ерготерапевтів. Підраховано і переведено симуляційні методи навчання в медичній школі, що врівноважують ролі учителя та студентів, дозволяють виявити помилки під час тренінгів з практичних навичок. Показано, що краще освоєння навичок відбувається у випадку, коли результати при первинному і вторинному огляді потерпілих відрізняються відповідно до даних ситуаційних завдань. Доведено, що зворотний зв’язок між вчителем та студентами є одним із ключових моментів, який забезпечує кращу асиміляцію алгоритмів практичних навичок і дій студентами.

Висновки. Виявлено, що симуляційне навчання покращує формування компетентності студентів-ерготерапевтів. Крім того, це сприяє підвищенню інтересу студентів до вивчення предметів. Симуляційна підготовка дозволяє студентам виявляти алгоритми надання медичної допомоги в умовах, що близькі до реальності. Отримання навичок зупинки критичної кровотечі, перев’язання бокової стегнової артерії та серцево-легенева реанімація дозволяють студентам-ерготерапевтам надати необхідну домедичну допомогу у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

Ключові слова: вища освіта; ерготерапія; медична освіта; професійна компетентність; домедична допомога.

The aim of the work – analysis of higher education standard in discipline 227 of Physical Therapy, Ergotherapy, specialty 22 of Public Health and curriculum on Physical Therapy and Ergotherapy in the aspect of competence formation on providing premedical first aid. **The main body.** Main stages of competence formation for providing premedical first aid in emergency situations via simulation training in Ergotherapy students are determined. Advantages of simulation training method in medicine are listed. It is shown that equality of teacher and student helps to find out mistakes during practical skills training. It was found out that better mastering of skills is in case when results of primary and secondary examinations of victims differs according to the data of situational tasks. It is proven that feedback between a teacher and student is one of key points that will ensure better assimilation of practical skills and action algorithms by students. **Conclusions.** It was found out that simulation training improves formation of ergotherapists students' competence. Additionally, this helps to arts students' interest to subject learning, simulation allows students to learn algorithms of premedical first aid providing in conditions that are close to real. Obtaining of skills in critical bleeding stop, victim transfer to stable lateral position and cardiopulmonary resuscitation by ergotherapists students' allow to provide necessary premedical assistance in cases of emergencies.

Key words: higher education; ergotherapy; medical education; professional competence; premedical first aid.

Вступ. Під час здобуття освіти у вищому навчальному закладі студент набуває не лише професійних загальних компетентностей, але й спеціальних (фахові, предметні) компетентностей, що формують інтервальної компетентності сучасного фахівця, який стає особистістю з певними моральними, етичними та філософськими поглядами на життя.

Відповідно до матриці відповідності стандарту вищої освіти України для бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії, домікаряська допомога, первинним базисом якої є знання з домедичної допомоги (ДД), зазначена єдиною компетентністю, яка прямо діюча до всіх загальних та спеціальних компетентностей, що формують інтервальної компетентності як результати навчання [4].

Сьогодні все більше набуває актуальності практичне застосування отриманих навичок студентами, а не лише накопичення теоретичного багажу знань. Вивчення основних принципів та алгоритмів надання ДД ерготерапевтами є важливим етапом для формування уявлення про першопричину виникнення травми і, як наслідок, її ускладнення, що може призвести до інвалідизації, з чим майбутнім фахівцям неодноразово доведеться зіткнутися у своїй практиці.

Ерготерапія – це міждисциплінарний реабілітаційний фах, спрямований на покращення якості життя людей із набутими або вродженими вадами, що призвели до інвалідизації та повної чи часткової втрати дієздатності пацієнта. У першу чергу, робота ерготерапевта полягає в покращенні якісної складової життя людей та соціальної адаптації людини в повсякденності. ДД, в силу особливостей спеціалізації, приділяється вкрай мало уваги, що негативно впливає на формування компетентності ерготерапевта в разі виникнення екстреної ситуації, яка буде вимагати надання невідкладної допомоги.

Мета роботи – аналіз відповідного стандарту вищої освіти та навчальної програми з фізичної терапії та ерготерапії в аспекті формування компетентності з надання домедичної допомоги студентами в разі виникнення надзвичайної ситуації, як при професійній діяльності, так у випадку надзвичайних ситуацій, свідком або учасником яких він може бути, а також переваги тренінгових методів навчання для здобуття відповідних компетентностей.

Основна частина. Під час дослідження була проаналізована програма розділу “Військово-орієнтовані модулі” підготовки офіцерів запасу медичної служби, що вивчаються на другому (третьому) році навчання примірного навчального плану (2016) підготовки фахівців другого (магістерського) рівня, та запропоновано інтеграцію її базових положень у систему підготовки фахівців спеціальності “Фізична терапія, ерготерапія”.

Навчальна програма основана на положеннях Закону України від 05.07.2012 р. № 5081-VI “Про екстрену медичну допомогу” та адаптована до вимог Постанови Верховної Ради України від 17.04.2014 р. “Про додаткові заходи для зміцнення обороноздатності України”, наказу Міністерства оборони України, Міністерства охорони здоров’я та Міністерства освіти і науки України від 29.06.2016 р. “Про затвердження Інструкції про організацію військової підготовки громадян

України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби”.

Практичні заняття спрямовані на засвоєння принципів та алгоритмів надання домедичної допомоги (ДД) у надзвичайних ситуаціях (НС) (зупинка критичної кровотечі, пневмоторакс, переломи, вивихи, вогнепальні поранення, термічні та хімічні опіки, відмороження, гіпертермія, напад стенокардії; первинний та вторинний огляд постраждалого).

Значна увага приділяється відпрацюванню студентами практичних навичок під час занять (накладання турнікету, проведення серцево-легеневої реанімації, одягання комірця Шанца, постановка назофарингеального повітропроводу, робота з мішком Амбу, іммобілізація кінцівки за допомогою шини (SAM, Крамера, пневматичної шини) та за допомогою підручних засобів тощо).

Забезпечення методологічного та технічного базису під час навчання студентів-ерготерапевтів є одним із пріоритетних завдань. Це в подальшому полегшить засвоєння матеріалу та допоможе наочніше продемонструвати, з чим студенти зможуть зіткнутися при виникненні НС.

Оцінювання рівня засвоєння матеріалу студентом включає в себе оперування теоретичним матеріалом, тестовий контроль, вирішення задач та опанування практичних навичок, але цього інколи недостатньо для формування компетентності фахівця.

Задля подолання страху перед помилковістю прийняття рішень у випадку, коли від дій фахівця залежить життя іншої людини, потрібно на практичних заняттях розглядати якомога більше ситуаційних задач, у яких змальовано реальні чи наближені до реальності події. Таким чином будуть сформовані та відпрацьовані моделі поведінки, що в подальшому має допомогти зорієнтуватися та не боятися діяти в екстремальних умовах.

Варто зауважити, що засвоєння алгоритмів надання ДД краще відбувається студентами шляхом їх розбору на прикладі ситуаційних задач, у яких дані первинного та вторинного огляду дещо відрізняються. Наприклад, різке падіння артеріального тиску та підвищення частоти серцевих скорочень при вторинному огляді потерпілого в умові задачі зазвичай змушує студента змінити тактику надання ДД. Це спрямовано на те, щоб студент вмів швидко приймати рішення в ситуації не за підручником.

При побудові плану практичних занять перевага надавалася тренінговій формі навчання, під час якої мав відбуватися постійний зворотний зв’язок між викладачем та студентом [3]. Це дало б можливість

ДОСВІД З ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

врівноважити ролі викладача та студента, сформу-
валого в останнього здатність виявляти недовірки
у своїй теоретичній підготовці і, як наслідок, до-
помогло б виявляти помилки при демонструванні
практичних навичок.

Порівнюючи досвід колег з кафедр медицини ка-
тастроф та військової медицини Запорізького дер-
жавного медичного університету [2], можна зоби-
ти висновок, що практично орієнтоване навчання,
під час якого штучно створюються за допомогою
манекнів та статистів (студентів групи) імітовані
середовища, є найбільш прийнятною формою на-
вчання, з допомогою якого можна пройти всі етапи
формування компетентності з даної дисципліни.
Методами такого методу навчання при відпра-
цюванні практичних навичок по ДД можна вва-
жати:

– в процесі навчання надання переваги практич-
ній частині над теоретичною;
– повторення пройденого матеріалу шляхом
контролю виконання практичних навичок на ма-
неках або статистах;
– постійний зворотний зв'язок між викладачем
та студентами задля коригування послідовності
дій при наданні ДД в НС;

– пошук альтернативних шляхів для вирішення
поставленої задачі при обмеженому матеріально-
інструментальному забезпеченні;
– опанування практичних навичок без ризику для
життя постраждалого.
На кафедрі Запорізького державного медич-
ного університету були впроваджені такі форми
навчання: командні заняття, майстер-класи, семі-
нари-тренінги, змагання [2]. Насамперед, інтерес
представляють командні заняття, особливо при від-
працюванні алгоритму серцево-легеневої реаніма-

Список літератури

1. Кульбашина Я. А. Концептуальні основи формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі стоматології / Я. А. Кульбашина // Освітлогічний дис-курс. – 2014. – № 2 (6). – С. 86–96.
2. Льовкін О. А. Симуляційне навчання студентів на кафедрі медицини катастроф та військової медицини Запорізького державного медичного університету / О. А. Льовкін // Вища медична освіта: сучасні виклики та перспективи : зб. наук. праць наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – 2017. – С. 56–58.

ці чи імпобілізації постраждалого на щиті. Такий
позитивний досвід закладено до системи викладач-
ня кафедри медицини надзвичайних ситуацій та
тактичної медицини НМІ ім. О. О. Богомольця.
Отже, для успішного формування компетентності
з надання ДД студентами-еротерапевтами необхід-
но, щоб фахівці кафедрі вирішували такі завдання:
– забезпечити студентів методичними матеріала-
ми та сучасними джерелами інформації, від яких
вони будуть відштовхуватися в теоретичному опа-
нуванні дисципліни;
– сформувати такі складові навчального проце-
су: мотиваційну, соціальну, когнітивну, креативну,
технологічну, ціннісну, самовдосконалювальну та
деонтологічну [1];
– забезпечити постійний зворотний зв'язок між
викладачем та студентами, як на занятті, так і при
виконанні самостійної роботи студента;
– засвоєння практичних навичок та алгоритмів
дій з метою підвищення запобігання виникненню
нерішучості та страху допустити помилку під час
надання ДД.

Висновки. Таким чином, результати дослідження
вказують на те, що впровадження нових підходів
при організації навчання з обов'язковим поточним
контролем рівня засвоєння практичних навичок
із даної дисципліни, по-перше, дасть можливість
сформувати компетентність у наданні домедичної
допомоги у студентів-еротерапевтів; по-друге, на-
вчить їх не боятися приймати самостійні рішення
в екстремальних умовах, що можуть виникнути
практичних навичок студентами-еротерапевтами
дозволить забезпечити необхідну домедичну до-
помогу в разі виникнення надзвичайної ситуації.

3. Омельчук М. А. Методика використання симуля-
ційного навчання у процесі формування компетентності
з надання першої допомоги до лікарської допомоги у провізорів /
М. А. Омельчук // Вісник Черкаського університету. –
2016. – № 10. – С. 118–123.
4. Стандарт вищої освіти України, перший рівень осві-
ти (бакалавр): спеціальність 227 “Фізична терапія, ерто-
терапія” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dsma.dp.ua/images/dma/docs/licenzia/ergo-21.pdf>.

References

1. Kulbashna, Ya.A. (2014). Kontseptualni osnovy formuvannya profesiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv u haluzi stomatolohii [Conceptual basis of the forming professional competence of the future professionals in dentistry]. *Osvitohichnyi dyskurs – Educational Discourse*, 2 (6), 86-96 [in Ukrainian].
2. Liovkun, O.A. (2017). Symuliatyine navchannya studentiv na kafedri Medytsyny katastrof ta viiskovoi medytsyny Zaporizkoho derzhavnogo medychnoho universytetu [Simulation training of students in the Department of Disaster Medicine, Military Medicine in Zaporizhzhia State Medical University]. *Zbirnyk naukovykh prats naukovo-praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoi uchastiu "Vyshcha medychna osvita: suchasni vyklyky ta perspektyvy" – Research Collection of the Scientific Conference with International Participation "Higher Medical Education: Current Challenges and Prospects"*, 56-58 [in Ukrainian].
3. Omelchuk, M.A. (2016). Metodyka vykorystannya stymuliatyinoho navchannya u protsesi formuvannya kompetentnosti z nadання pershoi dolikarskoi dopomohy u provizoriv [The methods of simulation studies using in the formation of competence of pharmacists in providing first aid]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu – Bulletin of Cherkasy University*, 10, 118-123 [in Ukrainian].
4. Standart vyshchoi osvity Ukrainy, pershyi riven osvity (bakalavr); Spetsialnist 227 "Fizychna terapiia, erhoterapiia" [The standard of higher education in Ukraine, the first level of education (bachelor); Specialty 227 "Physical Therapy, Ergotherapy"]. Retrieved from: <http://www.dsma.dp.ua/images/dma/docs/licensia/ergo-21.pdf> [in Ukrainian].

Отримано 10.05.18

Електронна адреса для листування: svitlana.kalashchenko@nmu.ua